

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting door een paritair college van Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs - Sint-Victor te Alsemberg

Hoofdstructuur bubao

Instellingsnummer 25321

Instelling Vrije Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs
- Sint-Victor

Directeur	Katrien Moerman (a.i. Lieve Maes)
Adres	Brusselsesteenweg 20 1652 Alsemberg
Telefoon	02 381.09.28
Fax	02 381.01.23
e-mail	sv.bulo@skynet.be
website/URL	www.svbulo.be

Bestuur van de instelling VZW Scheppers Alsemberg
Adres Pastoor Bolsstraat 15 1652 Alsemberg

Scholengemeenschap Zoniënrans 122044
Adres Pastoor Bolsstraat 15 1652 Alsemberg

CLB Vrij CLB Halle
Adres Ninoofsesteenweg 7 1500 Halle

Dagen van het doorlichtingsbezoek 30 januari 2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 30 januari 2015

Samenstelling paritair college

Voorzitter	Frieda Thiels
Teamleden officieel onderwijs	Dirk Piqueur
	Frieda Thiels
Teamleden vrij onderwijs	Jan Mestdagh
	Marian Teerlinck

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1 HISTORIEK	5
2 TE REMEDIEREN TEKORTEN	5
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	6
4 DEFINITIEF ADVIES	9
5 REGELING VOOR HET VERVOLG	9

INLEIDING

Dit is het verslag van de doorlichting van deze instelling¹ door een paritair college van inspecteurs, in uitvoering van de artikels 41 en 42 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

De instelling moet tijdens deze doorlichting, aan de hand van documenten en tijdens observaties en gesprekken, kunnen aantonen dat ze de tekortkomingen heeft geremedieerd die in het eerdere ongunstig advies expliciet werden opgesomd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Het advies van deze doorlichting, dat betrekking heeft op de hele instelling of op een of meer structuuronderdelen, kan op drie manieren worden uitgebracht:

1° een gunstig advies: dat houdt in dat de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen gunstig wordt geadviseerd;

2° een beperkt gunstig advies: dat houdt in dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen gunstig wordt geadviseerd als binnen een bepaalde periode voldaan wordt aan de voorwaarden, vermeld in het advies;

3° een advies tot definitieve intrekking van de erkenning. Als het advies alleen betrekking heeft op een structuuronderdeel en niet op het geheel van de instelling, geeft de inspectie in het advies aan welke tijdelijke beperking met betrekking tot het programmeren van bepaalde structuuronderdelen zij voor deze instelling aanbeveelt.

Het voorstel tot intrekking houdt een voorstel in inzake geleidelijkheid².

Overeenkomstig artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 oktober 2010 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd, heeft het bestuur van de instelling het recht, binnen dertig kalenderdagen na betekening van het verslag, bij de Vlaamse Regering een verweerschrift in te dienen tegen het voorstel tot gehele of gedeeltelijke intrekking van de erkenning. De definitieve beslissing van de Vlaamse regering wordt met een aangetekende brief betekend aan het bestuur van de instelling binnen de zestig

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°).

Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

2 Tenzij het voorstel betrekking heeft op de voorwaarde, vermeld in :

- a) artikel 24, § 2, 6°, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving;
- b) artikel 24bis, § 1, 2°, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving;
- c) artikel 62, § 1, 2°, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;
- d) artikel 56, 3°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs;
- e) artikel 10, § 1, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

kalenderdagen na de betekening van het verslag, of binnen de dertig kalenderdagen na de indiening van het verweerschrift.

Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

De opvolgingsdoorlichting van deze instelling van 28 april 2011 leidde tot een ongunstig advies. Op 4 juli 2011 werd dit ongunstig advies aan de instelling betekend.

Het bestuur van de instelling diende naar aanleiding van dit advies een verbeteringsplan in op basis van §2 van artikel 41 van het eerder vermelde decreet van 8 mei 2009.

De Vlaamse Regering keurde het door de instelling ingediende verbeteringsplan goed op 12 december 2011 en deelde mee dat de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van een structuuronderdeel ervan, werd opgeschort tot 31 december 2014.

Het paritair college van inspecteurs voor deze doorlichting werd door de Vlaamse Regering samengesteld op 22 december 2014.

Het bestuur van de instelling werd op 16 januari 2015 op de hoogte gebracht van de komst van het paritair college van inspecteurs op 30 januari 2015. Het bestuur van de instelling en de directie werden uitgenodigd voor een gesprek, conform artikel 14 van het eerder vermelde besluit van 1 oktober 2010.

Op 30 januari 2015 voerde het paritair college van inspecteurs dat gesprek met:

- de heer Luc Dekelver, onderwijsverantwoordelijke Scheppersscholen, raad van Bestuur Sint-Victor
- de heer Jan De Leener, bestuurder
- Mevrouw Lieve Maes, directeur a.i.
- Mevrouw Ineke Debaere, schoolpsychologe
- Mevrouw Bénédicte Eykerman, lid kernteam en klastitularis
- Mevrouw Annemarie Kuyps, ondersteuner verbeterplan en klastitularis

2 TE REMEDIEREN TEKORTEN

- De school slaagt er onvoldoende in om een in overleg vastgelegde herkenbare selectie van de bij decreet vastgelegde ontwikkelingsdoelen afgestemd op de kenmerken van de schoolpopulatie en voor alle leergebieden te maken met voldoende aandacht voor gradatie, harmonische ontwikkeling en integratie en welke richtinggevend is voor het verdere proces van handelingsplanning.

In de uitvoeringsfase is er onvoldoende aandacht voor de realisatie van onderwijsleersituaties als een coherent geheel, waarbij leerinhouden op maat gekoppeld zijn aan de reële behoeften en de leef- en belevingswereld van kinderen en waarbij ze veelvuldig kansen krijgen om actief, creatief en probleemoplossend te handelen.

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

- 3.1** De school slaagt er onvoldoende in om een in overleg vastgelegde herkenbare selectie van de bij decreet vastgelegde ontwikkelingsdoelen afgestemd op de kenmerken van de schoolpopulatie en voor alle leergebieden te maken met voldoende aandacht voor gradatie, harmonische ontwikkeling en integratie en welke richtinggevend is voor het verdere proces van handelingsplanning.

In de uitvoeringsfase is er onvoldoende aandacht voor de realisatie van onderwijsleer-situaties als een coherent geheel, waarbij leerinhouden op maat gekoppeld zijn aan de reële behoeften en de leef- en belevingswereld van kinderen en waarbij ze veelvuldig kansen krijgen om actief, creatief en probleemoplossend te handelen.

Voldoet

Motivering

Documentanalyse, observaties en gesprekken illustreren een doordacht selecteren en nastreven van ontwikkelingsdoelen afgestemd op de zorgvragen van de leerlingen. De krachtige inzet op visie-ontwikkeling, professionalisering en het constructieve en verbindende proces van samen school maken, resulteert in een toenemende handelingsplanmatige werking. De verschillende fases van de handelingsplanning vormen voor de klaswerking de leidraad voor een transparante en doelgerichte aanpak. Schoolvisie, gradueel opgestelde werkkaders en kijkwijzers ondersteunen het nastreven van een evenwichtige persoonlijkheidsontwikkeling. Ze ambiëren eveneens een maatschappelijke integratie. Afspraken en didactische richtlijnen zorgen voor een onderwijsaanbod met een uitdagende en stimulerende functie. De leergebieden lichamelijke opvoeding, Frans en ICT werden tijdens het verbetertraject niet met eenzelfde diepgang en doelgerichtheid benaderd.

- Het schoolteam ontwikkelde een gemeenschappelijk **gedragen visie over het cyclische proces van handelingsplanning**. De specificiteit van beide onderwijstypes vormt hiervoor het vertrekpunt. Klaswerking en leergebieden doorlopen op geïntegreerde wijze de verschillende fases. De leergebieden sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren vormen het aanknopingspunt van de onderwijspraktijk. Zij zijn belangrijke indicatoren voor kwaliteitsvol en op maat aangeboden onderwijs. Beide leergebieden vormen ook richtingwijzers voor eventuele bijstellingen.
- Op basis van de persoonlijke kenmerken van leerlingen en hun context vormt het schoolteam zich een beeld van de mogelijkheden en de beperkingen van elke leerling. Om zicht te krijgen op **de beginsituatie**, verzamelt het team gegevens over de lichamelijke, verstandelijke en emotionele mogelijkheden van de leerlingen. De paramedici leveren extra informatie aan over specifieke psychomotorische en schoolse vaardigheden. Relevante contextgegevens, zoals de gezinssituatie, het opvoedingsklimaat en het geheel van sociale relaties vullen de beeldvorming aan. Ouders en externe organisaties vormen hierbij een waardevolle partner. Het leerlingendossier vermeldt naast uitvalkenmerken ook sterktes, talenten en interessevelden van het kind. De overstap naar een elektronische werking ondersteunt de registratie, de systematiek en de permanente beschikbaarheid van de gegevens.
- De teamleden formuleren individuele zorgvragen op basis van observaties, geregistreerde beeldvorming en multidisciplinair overleg. Ze leggen de na te streven doelen inhoudelijk vast. Voor de meeste leergebieden beschikt het team over schooleigen, denk- en werkkaders gebaseerd op de type-eigen ontwikkelingsdoelen. Waar nodig vormen tussendoelen opstapjes naar het na te streven doel. **De doelenselectie** heeft aandacht voor haalbaarheid, zinvolheid en functionaliteit. Denkkaders en kijkwijzers vertonen verticale afstemming, gradatie en continuïteit. Het klassenraadverslag, het leerlingendossier, groeps- en individuele werkplannen vermelden de geselecteerde doelen. Enkele leerkrachten verwijzen in hun dagplanning naar deze specifieke

doelen en eventuele tussendoelen. De leergebieden Nederlands en wiskunde vertonen een systematische en graduele opbouw voor de verschillende domeinen. De leergebieden sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren zitten stevig in de school- en klaswerking verankerd. De tweemaandelijksse groepsoverstijgende actiepunten verduidelijken het belang dat het schoolteam aan deze leergebieden hecht als hefboom voor ontwikkeling. Veelal binnen het concept van een geïntegreerde aanpak maar al eens met een geïsoleerde benadering waar nodig. De leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming vertonen een horizontale samenhang van doelen en inhouden en maken het leerproces levensecht, functioneel en transferabel. De leergebieden lichamelijke opvoeding, Frans en ICT wendt het schoolteam nog in mindere mate intentioneel aan ter ondersteuning van een harmonische ontwikkeling en een maatschappelijke integratie.

- De klassenraad bepaalt tijdens **de voorbereidingsfase** de wijze waarop klasleerkrachten, paramedici en additionele hulpverleners de doelen het best kunnen realiseren. Multidisciplinair overleg bakent inhouden, aanpak, middelen en ondersteuning af in relatie tot de beginsituatie en de vooropgestelde doelen. De schoolpsychologe leidt deze besprekingen en notuleert afspraken over inhouden en werkvormen. Zij streeft in overleg naar optimale organisatorische maatregelen zoals de beschikbaarheid en de ondersteuning door BLIO en paramedici. Van een zuiver klasexterne ondersteuning evolueerde het paramedisch team naar een bijna integrale klasinterne werking. In functie van individuele leerlingenbehoeften blijft het een zoeken naar een evenwicht tussen beide praktijken. Voor een aantal domeinen van het leergebied Nederlands worden de leerlingen onderverdeeld in klasinterne differentiatiegroepen. Voor wiskunde hanteert de school klasoverschrijdende niveaugroepen en bundelt zij individuele doelstellingen binnen een groepsbenadering in een groepswerkplan. Indien noodzakelijk vullen individuele behandelingen de groepsbenadering aan. Individuele aandachtspunten krijgen zowel in groepsverband, via differentiatie en individualisatie, als via individuele ondersteuning de nodige aandacht. Deze elementen registreert het team in het individuele handelingsplan.
- Tijdens **de uitvoeringsfase** streven teamleden de centrale zorgvraag en leerlingsspecifieke doelen na. Het onderwijsaanbod beoogt functioneel leren met aandacht voor samenhang en evenwicht. Teamleden zijn zich ervan bewust dat het actief betrekken van de leerling bij het leerproces het leren faciliteert. Interne en externe professionalisering, hospiteerbeurten en opvolging op de klasvloer versterken teamleden in het uitbouwen van een krachtige leer- en leefomgeving. Visieteksten resulteren in schoolafspraken over functioneel leren, begeleidingsstijlen, werkvormen, mediatietechnieken, klasmanagement en klasinrichting. Kijkwijzers zorgen voor een gezamenlijke aanpak. Checklists wakkeren het denkvermogen van teamleden aan en zetten, weliswaar leerkrachtafhankelijk, aan tot een kritische zelfreflectie. In een groeiende collegiale en professionele sfeer en vanuit de vernieuwde schoolvisie, nemen formeel overleg, vlot communiceren, observatie- en reflectiemomenten een steeds belangrijkere plaats in.
- Met **de evaluatiefase** beogen de meeste leerkrachten de beoordeling van de leerlingenvorderingen en ligt het accent nog minder op de evaluatie van de handelingsplanning tijdens het doorlopen van het proces zelf. Als het tijdens de uitvoering fout loopt, dan zoeken de leerkrachten eerst naar een mogelijke oorzaak bij de leerlingen en worden aanbod en aanpak nadien in vraag gesteld. Niet elke leerkracht is al even vaardig in het aanvoelen van de noodzaak van een permanente bewaking van het proces of van een tussentijdse evaluatie. Voor de meeste leerlingen resulteert de eindevaluatie in een nieuwe beginsituatie en start een volgend cyclisch proces. Teamleden kunnen nog groeien in het analyseren van de onderlinge samenhang tussen leerlingenresultaten en de verschillende fasen van het cyclische proces. Doelenkaders, leerpakketgebonden toetsen, observaties, zelf opgestelde toetsen en kijkwijzers vormen de basisinstrumenten voor de leerlingenevaluatie. Paramedici beschikken over discipline-eigen instrumenten. Het team levert inspanningen om op formele en informele wijze evaluatiegegevens te verzamelen voor de verschillende leer- en ontwikkelingsgebieden en registreert deze in het leerlingendossier. Drie maal per jaar informeren teamleden tijdens een individueel oudercontact de ouders over de ontwikkeling van hun kind. Leer- en leefrapporten maken de koppeling tussen

vooropgestelde doelen en de mate waarin de leerling aan deze doelen voldoet. Leerkrachten leveren inspanningen om leerlingen ook in het rapport positief te benaderen. Bewust stapte het team af van een cijfermatige benadering en opteert het voor het werken met inschalingen, vaststellingen en waarderungen. Een reflectie en analyse over de talige impact van deze werking op anderstalige ouders maakte het team nog niet.

- De concrete uitvoering van het verbeterplan en het **proces van visieontwikkeling** werkten de **gezamenlijke doelgerichtheid** en de **verbondenheid** van het team in de hand. De mandatering vanuit het schoolbestuur, de oprichting van een kernteam met werkgroepen en het inzetten van extra mensen en middelen zorgden voor een **efficiënte aanpak** in het wegwerken van beide tekorten. De vertaling van het pedagogische project in een expliciete schoolvisie gelinkt aan de specificiteit van de leerlingen, resulteert in denk- en werkkaders van waaruit de handelingsplanning vorm krijgt. Voor de leergebieden lichamelijke opvoeding, Frans en ICT is dit proces nog niet voltooid maar vertrouwt het inspectieteam op het ontwikkelde engagement van het schoolbestuur en het schoolteam om de opgestarte werking verder uit te werken.
- Met een **gunstig advies** waardeert het inspectieteam de intensieve investering die alle participanten de voorbije drie schooljaren leverden om de onderwijskwaliteit te optimaliseren. De onzekerheid over de invulling en de uitvoering van het algemeen beleid legt echter een hypotheek op het continueren van het ontwikkelingsproces, de nieuwe dynamiek en het collegiaal en professioneel handelen van alle teamleden.

4 DEFINITIEF ADVIES

Op basis van het beschreven onderzoek brengt het paritair college van inspecteurs, in uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, volgend advies uit over de verdere erkenning van deze instelling

EEN GUNSTIG ADVIES

voor de hele instelling.

5 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het paritair college van inspecteurs, de voorzitter

Frieda Thiels

Datum stemming en advies: 30 januari 2015

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam